

Postirea, temelia solidă a unei adevărate vieți duhovnicești

Temelia solidă a unei adevărate vieți duhovnicești este postirea. Iată ce ne spune Sfântul Simeon Noul Teolog: „Postul este începutul și temelul pentru lucrarea duhovnicească. Oricare ar fi virtuțile pe care le zidești pe temelia postului, ele vor fi toate nezdruccinate și neclintite, ca unele ce au fost întemeiate pe piatra cea tare. Iar când vei înlătura această temelie, adică postul, și în locul lui vei pune îmbuibarea pânteceleui și alte poftes necuivoase, atunci toate virtuțile vor fi zdruccinate și spulberate de cugetele cele rele și de un noian de patimi și așa precum se împrăștie nisipul de vânt, tot așa se prăbușește întreaga lucrare a virtuții”. Cei care din diferite motive (reale și nu închipuite!) nu pot să postescă, vor întreba: noi cei ce nu putem posti din cauza sănătății subrede, ce să facem să nu ne pierdem puterea de a lucra virtuțile creștinești? Răspunsul potrivit este. Dacă stomacul ne este bolnav sau alte organe ale trupului nostru sunt în suferință, atunci este necesar să ne orânduiim regimul alimentar în așa fel încât să nu suferim trupul nostru.

În locul postului trupesc vom pune postul sufletesc. Acest post al sufletului îl alimentăm cu porții bogate de rugăciune și meditație. Așa se va împlini lucrul minunat, și vom înțelege ceea ce spune Sfântul Ioan Scărarul: „Postul este stăpânirea cugetelor viclene, eliberarea de vise urâte, curăția rugăciunii, făclia sufletului, paza minții, nimicirea asprității inimii, ușa umilinței, smerita suspinare, înfrângerea îmbucurătoare, oprirea vorbirii multe, pricina tăcerii, păzitorul ascultării, liniștea somnului, sănătatea trupului, dezlegarea păcatelor și fericirea cerească!”.

Așadar, chiar dacă unii dintre noi nu pot să facă efort pentru abținerea alimentară, au marea bucurie de a folosi mai mult puterea rugăciunii care ne dă tăria de a învinge toate ispitele și a ne întări sufletul și a ne tămădui și trupul încercat de slăbănogire. Dumnezeu atotvăzătorul știe exact ce neputințe avem și ne dă putere și mângâiere tămăduitoare. El nu se uită doar la puterea postului de bucate, care, de altfel, are o putere secundară, ci se uită mai ales la dragostea pe care o avem de a împlini poruncile lui Dumnezeu. Dacă, de exemplu, noi cerem în rugăciune ajutorul lui Dumnezeu de a birui patimile trupului și ale sufletului, atunci orice grijă a postului dispăre. Locul gol îl ocupă în ființa noastră puterea Duhului Sfânt. Care este „Vistierul bunătăților și Dătătorul de viață”. Dar trebuie să fim campioni ai rugăciunii

efective, curate și dinamice! Sfinții Părinți ne sfătuiesc și ne îndeamnă la o postire adevărată, așa cum scrie și Sfântul Vasile cel Mare: „Pentru postirea adevărată nu este de ajuns numai înfrânarea de la mâncare. Adevăratul post este îndepărtarea de la rău, înfrânarea limbii, înfrânarea mâinii, lepădarea poftelor, defăimării, minciunii, călcării jurământului!”.

Vedem bine, că Sfântul Părinte Vasile cel Mare (foto), aici pune accent mai ales pe un cod duhovnicesc de care trebuie să nu se uite nici o clipă. Am spune cam așa: Nu poți posti din diferite motive, dar rău de ce faci? Limba de ce n-o înfrânăm? Iar dacă n-o putem înfrâna mai bine să ne mâncăm propria limbă? S-o strunim și să nu mai supărăm pe nimeni cu vorbele noastre rebele și distrugătoare de pace, de suflet, de onoare! Nu putem posti de mâncare? Dar de mânie de ce nu putem a ne lepăda zicând rugăciuni și meditând la cât rău semănăm în viața oamenilor și a noastră mai întâi?!? Nu putem posti, dar să ne lăsăm de minciuni, de apucăturile necuivoase și de alte defăimări, nu putem? Iată cum vine Sfântul Ioan Gură de Aur să ne lumineze și în această bucurie a postului: „Cuvine-se nouă să procedăm așa! Să nu străbatem fără noimă săptămânile postului, ci să ne cercetăm conștiința, să ne ispitim cugetele și să purtăm grijă de ceia ce am reușit să facem, într-o săptămână, în alta ... Tot așa să vedem ce lucru nou ne încumetăm să atingem în alta care urmează, și care sunt patimile, de care ne-am îndreptat.

Dacă noi nu ne vom îndrepta în acest timp și nu vom dovedi o astfel de grijă pentru sufletul nostru, atunci nu vom avea nici un fel de folos de la postul și nevoița căreia ne impunem!”. Adică: ne-am lăsat de fumat? E bine și de folos! Ne-am lăsat de băut peste măsură? E bine foarte! Ne-am lăsat de desfrânare? E o mare biruință! Ne-am lăsat de hoții și minciuni? E o biruință categorică! Ne-am lăsat de defăimări și răutățile zilnice? Ne-am biruit pe noi înșine! Și tot așa, să ne lepădăm în fiecare zi și săptămână de câte o neputință trupească și sufletească!

Toți avem de lucru cu noi înșine! Să începem fără crutare!

Doamne, ajută-ne!

Calinic Argeș

Episcop al Argeșului și Muscelului

Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, aniversează 58 de ani

În ziua de 22 Iulie 2009, Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, împlinește 58 de ani.

Aflat la mănăstirea Sfânta Maria – Techirghiol, județul Constanța, stavropighie patriarhală, la acest moment aniversar, de la orele 12.00, Patriarhul României va participa la slujba de Te Deum oficiată în biserica mănăstirii, ca mulțumire adusă lui Dumnezeu pentru binefacerile revărsate asupra Preafericitului Sale, Bisericii Ortodoxe Române și poporului român. Slujba de Te Deum va fi urmată de un scurt moment aniversar.

O rugăciune de mulțumire la aniversarea zilei de naștere a Întâistătorului Bisericii Ortodoxe Române va fi rostită în timpul Sfintei Liturghii oficiată la Catedrala Patriarhală din București.

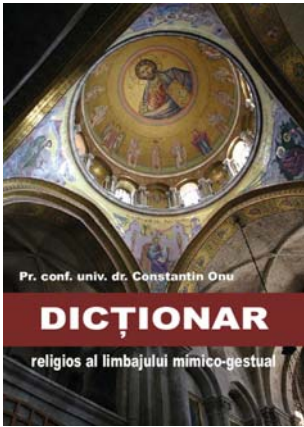
Mesajele de felicitare cu ocazia aniversării zilei de naștere a Preafericitului Părinte Patriarh Daniel pot fi înmânate direct Părintelui consilier patriarhal Paisie Teodorescu în holul Reședinței Patriarhale din București sau trimise la adresa de e-mail cabinet.patriarhal@patriarhia.ro, ori la numărul de fax 021.406.71.62.

Sărbătoarea oficială a Preafericitului Părinte Patriarh Daniel este în ziua de 30 septembrie, data întronizării Preafericitului Sale în demnitatea de Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.

BIROUL DE PRESĂ AL PATRIARHIEI ROMÂNE

Apariție editorială

„Dicționar religios al limbajului mimico-gestual“, Pr. conf. univ. dr. Constantin ONU

Avem bucuria de a prezenta o nouă carte a părintelui consilier eparhial, conf. univ. dr. Constantin ONU, **Dicționar religios al limbajului mimico-gestual**. Biserica Ortodoxă Română, acceptând ca metodă pastorală comunicarea mimico-gestuală, a fost pusă în fața necesității de a identifica în fondul gestic existent în anul 1996, gesturile laice ale persoanelor surde de gesturile cu încălcătură sacră care apar în comunicarea liturgică dintre credincioșii surzi și preoții oficanți. Așa cum remarcă însuși autorul în *Introducere* la acest dicționar: „din această grijă și responsabilitate față de mesajul transmis surzilor în Biserică, am clădit acest edificiu comunicational; dacă limbajul mimico-gestual religios ar fi existat la momentul 1996, ar fi fost o altă situație, dar pe de-o parte, limbajul mimico-gestual laic era și este oricum foarte sărac și neuniformizat din cauze evidentiate de noi și în cartea

Comunicare și slujire prin limbajul mimico-gestual, care scoate în evidență rolul legii 448 din 2006. Frumusețea și trăirea noastră a celor auzitori când participăm la o slujbă într-o biserică bine pictată și cu interpretare muzicală pe măsură, sunt stări și trăiri care trebuie provocate, realizate și pentru frații surzi printr-o expunere gestuală corespunzătoare.” Mai menționăm faptul că apariția acestui Dicționar are ca prim scop marcarea aniversării a 650 de ani de atestare documentară a Scaunului Mitropoliei Ungro-Vlahiei de la Curtea de Argeș. Totodată, Biserica Ortodoxă Română susține și promovează introducerea în curricula școlară a disciplinei „Limbaj mimico-gestual” în instituțiile de învățământ special pentru surzi.

Despre importanța și valoarea unui astfel de Dicționar cităm în continuare câteva considerații ale Ierarhului nostru, Prea Sfințitul Părinte Calinic, pe care le-a însemnat în cuvântul de binecuvântare: „Analizând frescele și reprezentările grafice din tradiția istorică, ajungem să înțelegem că, încă de la începuturile sale, Biserica a încercat, prin intermediul simbolurilor, să-și elaboreze un limbaj al imaginii care să poată exprima același Adevăr ca și cuvântul sacru. Aceste simboluri încreștinate nu se citesc în aceeași cheie ca simbolurile păgâne, în a căror succesiune se înscriu. Tocmai de aceea, lucrarea de față își propune să descifreze aceste simboluri, prin

evidențierea lor în cadrul limbajului mimico-gestual românesc religios. Cea mai frumoasă realizare a Bisericii Ortodoxe Române este transpunerea cultului în limbajul mimico-gestual, în special a Sfintei Liturghii. În acest fel, surzii sunt în măsură să se împărtășească în deplină cunoștință de cauză cu Trupul și Sângele Mântuitorului, la masa euharistică. Așadar, aducem slavă lui Dumnezeu pentru elaborarea acestei lucrări, mulțumim Preafericitului Părinte Patriarh Daniel pentru dragostea cu care a îndemnat și a încurajat această lucrare, mulțumim înalților ierarhi din eparhiile Patriarhiei Române care susțin această nouă formă de slujire, precum și Părintelui Consilier Constantin ONU care mult a ostenit la crearea limbajului mimico-gestual liturgic românesc”.

Credinciosul surd, ca și cel auzitor, în general, este conștient de faptul că, atunci când execută gesturile de participare a sa la rugăciune, el nu este niciodată singur, ci sub privirile ochiului divin, ale îngerului păzitor sau ale demonului. Gesturile sale sunt însă manifestate și în prezența altor oameni, mai ales în locurile de rugăciune comună, de aceea ele trebuie să se caracterizeze printr-un anumit ritm de execuție. Lucrarea de față propune o veritabilă teorie a gestului liturgic, care identifică, de-a lungul a câtorva secole ale istoriei, fațetele „*rațiunii gesturilor*”. Aceasta a determinat, în studiul semiotic, două

abordări: pe de o parte, autorul a urmărit încercările de interpretare a gesturilor, de reducere a lor la categorii intelectuale, la valori semnificative și norme ale unei culturi. Pe de altă parte, s-a evidențiat, de-a lungul comentariilor și a diferitelor tipuri de reprezentări care însoțesc elementele gestuale în mențiunile lor istorice, felul în care gestul dezvăluie structurile puterii, ierarhiile fundamentale ale societății; căci gesturile pe care oamenii le fac între ei sau le adresează puterilor nevăzute, manifestă în plan simbolic superioritatea recunoscută a lui Dumnezeu față de oameni, a bărbaților față de femei, a regelui față de supușii săi, a clericilor față de laici.

În încheiere, dorim să subliniem că lucrarea a fost concepută și prezentată masei de credincioși surzi din arealul ortodox ca un instrument al unității liturgice. Totodată, așa cum autorul subliniază *avem bucuria să constatăm că membrii Asociației Naționale a Surzilor din România au primit-o ca pe un mijloc de a testa și întări unitatea tuturor, fiindcă, datorită ei, în marea varietate a limbilor, una și aceeași rugăciune, mai înmiresmată decât tămăia se va înălța către Tatăl cerces prin Marele Arhiereu Iisus Hristos. Dorim ca, ceea ce s-a elaborat pe parcursul a zece ani de trudă și a primit girul Sfântului Sinod spre a se publica, să aibă putere și eficacitate, acum și în viitor.*

Pr. Florin IORDACHE

În umbră, în Lege și în Scriptură (XXXIX) Popasul evreilor la Mara. Despre lemnul arătat lui Moise

Se știe cum au trecut israeliții prin mijlocul Mării Roșii ce s-a arătat ascultătoare de voința dumnezeiască, netezind drum în sine pentru cei sfințiți, și sfărâmand, cu osebire, carele de luptă și ostirea vrăjmașului Faraon.

Pentru ca cei izbăviți în chip minunat să aibă un folos și mai mare, Dumnezeu le-a poruncit să se grăbească spre pământul făgăduit sub povățuirea lui Moise care i-a călăuzit în pustia Sur. Și au mers trei zile în pustiu și n-au găsit apă de băut. Și au ajuns la Mara dar n-au putut să bea apă din Mara, că era amară. De aceea s-a numit locul acela: Amărăciune. Și cartea poporului împotriva lui Moise, zicând: Ce vom bea? Și a strigat Moise către Domnul. Și i-a arătat lui Domnul un lemn și l-a aruncat în apă și aceasta s-a îndulcit. Acolo a pus Domnul poporului Său rânduiele și porunci și acolo l-a încercat și i-a zis: „De vei asculta cu luare-aminte glasul Domnului Dumnezeuului tău și vei face lucruri drepte înaintea Lui și de vei lua aminte la poruncile Lui și vei păzi legile Lui, nu voi aduce asupra ta niciuna din bolile pe care le-am adus asupra egiptenilor, că Eu sunt Domnul Dumnezeuul tău Care te vindecă”. Apoi au venit în Elim. Și erau acolo

douăsprezece izvoare de apă și șaptezeci de pomi de finic. Și au tăbărat acolo lângă apă (Ieșire 15, 22-27).

Amărăciunea Legii îndulcită prin lemnul Crucii lui Hristos

Înainte de toate reținem *pedagogia divină* care nu lasă să fie duși cei răscumpărați la odihnă fără nevoie, ca nu cumva, necercați, să înainteze încetul cu încetul în uitarea Izbăvitorului. Iată rostul necazurilor vieții pe calea mântuirii: *Doamne, în necaz mi-am adus aminte de Tine* (Isaia 26, 16).

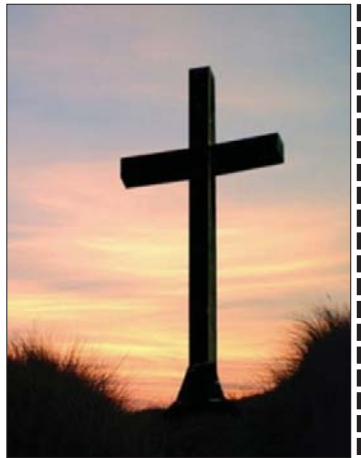
Uscăciunea în care au rătăcit evreii, vreme de trei zile, reprezintă *mîntea* lor *cea uscată de cuvântul dumnezeiesc*. Căci *cuvântul dumnezeiesc și simbolizat prin apă* după cum învață însuși Domnul: *De însetează cineva să vină la Mine și să bea* (Ioan 7, 37), sau cum îi spune samarinezei: *Cine va bea din apa pe care Eu i-o voi da, nu va înseta în veac* (Ioan 4, 13).

Totuși se povestește că iudeii au ajuns

la o apă, Mara, dar n-au putut să bea din ea, fiindcă era amară. Ce e deci Mara, ce se tâlcuiește amărăciune? E litera Legii. Căci Legea e amară fiindcă aducea pedepse. De aceea s-a spus că *litera omoară, iar Duhul face viu* (II Corinteni 3, 6), numindu-se prin literă, în chip clar, Legea; iar prin Duhul- slujirea evanghelică.

Așadar, suntem conștienți că apa Mării prin ea însăși, luată exclusiv în sine, nu poate adăpa pe nimeni. Căci nimeni nu se îndreptează prin Lege (Romani 3, 20). Dar totodată suntem încredințați că și Legea se va elibera de amărăciunea literii atunci când se va vădi într-însa Taina lui Hristos. Căci aceasta înseamnă aruncarea lemnului care a îndulcit apa Mării, sau taina mântuirii săvârșită prin ea.

Acesta este rostul Legii: numai dacă e înțeleasă duhovnicește (în sensul de raportare a tuturor tipurilor ei la culmea spirituală a lor- și anume Hristos) ea poate face și mai străvezii și mai clare faptele mântuitoare ale Lui. Așa se poate face arătătoare a tainei lui Hristos, după cum zice: *Căci sfârșitul Legii este Hristos spre mântuirea a tot celui ce crede* (Romani 10, 4). După cum apa Mării n-a fost bună

de băut până ce nu s-a aruncat lemnul în ea, tot așa nici Legea nu e de folos până ce nu este așezat Hristos în mijlocul ei.

Abia după această minune se povestește că israeliții au ajuns la *Elim* care înseamnă *urcus, chipul Bisericii* care înseamnă urcare din slavă în slavă.

Și, acolo, zice că au găsit *douăsprezece izvoare care înfățișează ceata sfinților apostoli*, dar și *șaptezeci de arbori de finic*, căci *Evangelia arată că, în afara celor doisprezece apostoli, Mântuitorul a ales și alți șaptezeci* (Luca 10, 1). *Finicul* este pururea înverzit, dulce, bine înrădăcinat și cu miezul alb, *închipuirea oricărui sfânt*, câtă vreme s-a zis că: *Dreptul ca finicul va înflori* (Psalm 91, 13).

Prof. Andrei CĂNUȚĂ

Colegiul de redacție

FONDATEOR:

† Prea Sfințitul Episcop CALINIC
al Argesului și Muscelului

Adresa: Strada Tepeș Vodă nr. 17 Tel/fax: 0248/217629

e-mail: argesulortodox@yahoo.com Săptămânal tipărit de cotidianul ARGESUL

Editor:

Preot Daniel Gligore

- consilier cultural

Redactor șef:

Diacon Prof. Cornel Dragoș

Art designer: ing. Bogdan Ciocirfan

Redacția:

preot Napoleon Dabu (secretar de redacție),

preot Florin Iordache,

prof. Gabriel Firuță,

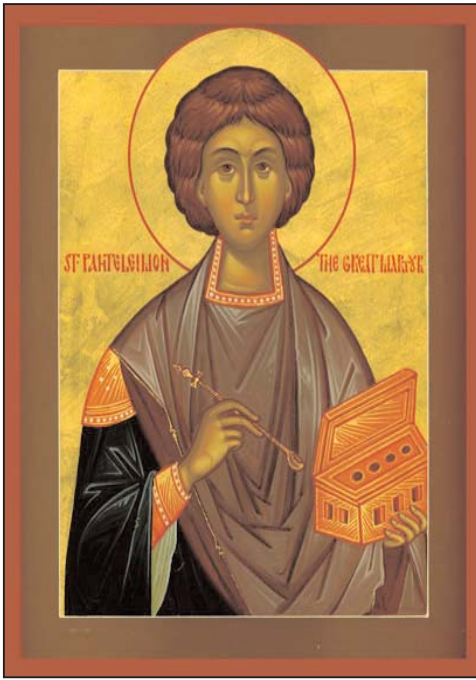
asist. univ. drd. Gabriela Saffa.

Colaboratori:

prof. Alexandru Brichius, Andrei Cănuță,
diacon Roberto-Cristian Vișan, Laurentiu
Dumitru, Roxana Dragoș, Raluca Nicula,
Amalia Cornățeanu, Amalia Constantinescu,
Eduard Tomaziu, Iuliana Popa.

Responsabilitatea fiecărui articol publicat îi revine autorului

ISSN: 1583-2643

salvatori”, între care putem să-l enumerăm și pe Sfântul Mare Mucenic Pantelimon, el însuși trăitor fervent al acestor daruri cerești.

Lumea are nevoie de vindecare pentru că în ea observăm că există suferință și dureri, iar ca o expresie finală a acestora- moartea- cauzată de nelegiuiri, ură, nedreptate, minciună, înșelăciune și multe altele.

Alecutăit din trup și suflet, ființa umană se adresează deopotrivă medicului pentru trup și duhovnicului pentru suflet, ca în acest fel întreaga ființă să fie vindecată. Sfântul Pantelimon le-a întrupat fericit pe amândouă, la jumătatea secolului al III-lea, evidențiind prin ceea ce a făcut că una pe alta se completează fericit de fiecare dată.

Se spune deseori că medicul este prelungirea „mâinii” lui Dumnezeu care aduce alinare durerilor și este, în același timp, echilibrul vieții noastre, dacă-L urmează pe Hristos și poruncile Lui. Medicul aduce alinarea trupei, iar bolnavul nu poate fi împiedicat de boală să ajungă la Dumnezeu; de multe ori se întâmplă ca tocmai în boală să-L

descopere.

Știm că după căderea lui Adam în păcatul neascultării n-a mai existat nici un timp fără boli și că ele lovesc deopotrivă pe bărbați și femei, pe copii, maturi și vârstnici, pe bogați și pe săraci, pe cei cu păcate, cât și pe cei virtuțioși, încercându-ne în acest fel credința (Iov 2, 1-13), dar, în același timp, fiind și un mod de a arăta minunile lui Dumnezeu (Luca 1, 7-22) și slava Lui (Ioan 11, 45).

Și dacă bolile trupei pot fi ameliorate de medici, este necesară și o vindecare a sufletului prin dialogul cu marii duhovnici. Atunci boala poate fi asumată mai ușor, fără a cădi. Ea ne dă posibilitatea descoperirii și comunicării cu Dumnezeu; conștientizează limitele trupului, dar și necesitatea unui dialog permanent cu „Izvorul vieții”. Care este Hristos.

Acest lucru l-au înțeles cum nu se poate mai bine Sfinții lui Dumnezeu și, tocmai de aceea, unii au primit atributul de tămăduitor așa cum îl găsim și la Sfântul Mucenic Pantelimon. Și nu numai în sfinți lucrează Dumnezeu, ci și în doctorii smeriți, care știu să se roage pentru bolnav și să-i inspire nădejde în vindecare și în puterea lui Dumnezeu. Și nu este lipsit de interes să știe că ceea ce face, săvârșește în numele lui Iisus Hristos, Care poate oferi fiecărui om ceea ce are nevoie în viața aceasta, dar și în cea veșnică.

Protoieru Iuliu CHIRIȚĂ

La praznicul Sfântului Mare Mucenic Pantelimon (+27 iulie) Tămăduire și salvare

Principala misiune sau scopul de căpetenie al Bisericii lui Hristos dintotdeauna a fost și este mântuirea credincioșilor, izbăvirea sau tămăduirea sufletelor, în încercarea de dobândire a Împărăției lui Dumnezeu. Tocmai de aceea, în primele veacuri creștine, Biserica se mai numea și cea a salvării, lucru pe deplin confirmat de toată activitatea Acesteia de-a lungul secolelor.

Sfintele Taine pe care Biserica ni le pune la dispoziție (Sfânta Spovedanie, Sfânta Împărtășanie, Sfântul Maslu) sunt necesare și tămăduitoare, așa cum ne mărturisește și Sfânta Scriptură că „sunt multe daruri ale tămăduirii” (I Cor. 12, 1-13), pe care Sfinții lui Dumnezeu le-au folosit din plin în încercarea de a-i aduce pe oameni spre Dumnezeu.

De aceea s-au și numit deseori „sfinți

Invitație la HRAMUL PAROHIEI SFÂNTUL MARE MUCENIC PANTELIMON DIN PITEȘTI

„Sănătatea este un dar prețios de la Dumnezeu”

Ziua de 27 iulie este ziua în care creștinii ortodocși prăznuiesc pe Sfântul Mare Mucenic și Tămăduitor Pantelimon, doctor fără de arginti, ocrotitor al bolnavilor, al medicilor și personalului sanitar ce-și desfășoară activitatea în serviciul menținerii sănătății omului.

În același timp este prilejul de mare sărbătoare pentru biserica din incinta Spitalului Județean de Urgență Pitești, deoarece aceasta poartă hramul „Sfântul Mare Mucenic și Tămăduitor Pantelimon”.

Bucuria praznicului este dublată de „Ziua Porților Deschise” la Spitalul Județean din Pitești, eveniment organizat în parteneriat cu Consiliul Județean Argeș. Cu prilejul acesta, vor putea fi vizitate unitățile medicale performante din cadrul Spitalului. Medicii vor acorda consultații gratuite în puncte special amenajate.

Iată câteva aspecte din viața Sfântului Mare Mucenic Pantelimon:

S-a născut în cetatea Nicomidia, din Asia Mică în anul 275 d.Hr. Mama sa Euvula, era creștină, iar tatăl său, Eustorgios, era păgân. La naștere, copilul a primit numele Pantoleon, ceea ce înseamnă „cu totul leu”, „voinic”.

Pantelimon a deprins secretele medicinei de la un doctor din orașul său pe nume Eufrosin. Prin mijlocirea preotului Ermolae, a cunoscut învățătura de credință creștină, a fost botezat și a primit numele Pantelimon, adică, „cel cu totul milostiv”. El a tămăduit pe cei bolnavi cu iscusința medicului și

prin puterea credinței sale în Dumnezeu.

În timpul împăratului Dioclețian (284 – 305) Sfântul Pantelimon a fost supus la grele chinuri și apoi decapitat, doar pentru vina de a fi creștin, în data de 27 Iulie 304 d.Hr.

Din viața și activitatea de medic a Sfântului Pantelimon aflăm că actul medical are ca obiectiv principal lucrarea de tratare a bolnavilor și readucerea lor la starea de sănătate, iar ca obiectiv secundar prevenirea îmbolnăvirii și menținerea stării de sănătate a oamenilor. Actul medical va ajunge la performanță numai dacă medicul va lua în considerare unitatea psiho-fizică a bolnavului și va conștientiza că nu tratează boli, ci oameni bolnavi. Astfel pentru reușita actului medical, medicul trebuie să comunice cu pacientul explicându-i despre boala sa și despre tratamentul care-i este administrat. Medicul nu trebuie să uite că vindecarea vine de la Dumnezeu și că Iisus Hristos este Doctorul doctorilor iar rugăciunea este esențială în dobândirea științei medicale, căci aceasta este un dar de la Dumnezeu.

„Purtătorule de chinuri, Sfinte Mare Mucenic și Tămăduitorule Pantelimon, roagă pe Milostivul Dumnezeu să dea iertare de păcate sufletelor noastre”.

Pe această cale, vă adresăm invitația de a participa la Sfânta Liturghie oficiată luni, 27 Iulie 2009, începând cu ora 9:30, în biserica din incinta Spitalului Județean, de Înalț Prea Sfințitul Calinic, Arhiepiscop al Argeșului și Muscelului, împreună cu un sobor de preoți și diaconi.

**Preot paroh Ciprian-Constantin VUTAN,
Preot Gabriel GRECU
Preot Florin-Cătălin VUȚAN**

Molitifelnicul tâlcuit

Rugăciunea de dezlegare

Rugăciunea de dezlegare pe care la sfârșit o rostește duhovnicul este următoarea: „**Domnul și Dumnezeul nostru Iisus Hristos, cu harul și cu îndurările iubirii Sale de oameni, să te ierte pe tine fiule (și i se rostește numele credinciosului), și să-ți lase ție toate păcatele. Iar eu, nevrednicul preot și duhovnic, cu puterea ce-mi este dată, te iert și te dezleg de toate păcatele tale, în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Amin.**” Când va zice finalul acestei rugăciuni preotul va face semnul Sfintei Cruci cu mâna pe capul celui ce s-a mărturisit. Dacă vom face o spovedanie sinceră, integrală, cu părere de rău, iată că avem și siguranța că Domnul

și Dumnezeul nostru Iisus Hristos cu harul și cu îndurările iubirii Sale de oameni ne va ierta. Și să nu uităm că Cel care iartă este același care a iertat pe desfrânată, care a mântuit pe tâlharul de pe cruce, care a zis că „nu cei sănătoși, ci cei bolnavi au nevoie de doctor” – și se referea la *boala* păcatelor. Cel care a mâncat la masă cu vameșii, cu păcătoșii, așadar ne iartă Cel care a dat dovadă de multă iubire și milă, dealtfel El fiind Cel care a zis: „milă voiesc, iar nu jertfă”... Dar, totodată suntem datori să nu uităm nici care a fost întorcerea păcătoasei, sinceritatea și smerenia tâlharului de pe cruce, că un vameș ca Matei ajunge ucenic al Domnului, și că deci și noi trebuie să ne

străduim să nu ne întorcem la păcatele pe care le-am spovedit. Pentru că preotul se roagă în continuarea dezlegării cerând lui Hristos să lase toate păcatele credinciosului care s-a mărturisit. Continuarea este una cutremurătoare pentru duhovnic, mai ales. „Iar eu, nevrednicul preot și duhovnic, cu puterea ce-mi este dată, te iert și te dezleg de toate păcatele tale”. Sunt cuvintele care te duc cu gândul la ceea ce a rostit Mântuitorul apostolilor Săi după Înviere, când a suflat asupra lor și a zis: „Luați Duh Sfânt, cărora veți ierta păcatele le vor fi iertate și cărora le veți ține ținețe vor fi.” (Ioan 20, 22-23). Puterea aceasta dată apostolilor așa cum se știe a ajuns până în zilele

noastre prin taina hirotoneiei și de aceea duhovnicul și spune că iartă prin putere ce-i este dată. De asemenea, referitor la aceste cuvinte, Sfântul Ioan Gură de Aur spune că Domnul nostru Iisus Hristos în taina spovedaniei împrumută urechile duhovnicului ca să audă ce spune credinciosul și mâinile preotului ca să dea dezlegare și binecuvântare la sfârșitul mărturisirii. Deci, cel care iartă este Hristos, „singurul fără de păcat și care are puterea a ierta păcatele”, prin mijlocirea duhovnicului, cele care a primit prin hirotoneia taina preoției și hirotesia întru duhovnic.

Pr. Florin IORDACHE

Dirijorul Gheorghe Gomoiu, la ceas aniversar O viață dedicată muzicii

4 decenii dedicate muzicii și culturii. O viață frumoasă și plină de realizări. Cu toate acestea se poate mândri unul dintre cei mai importanți muzicieni ai Argeșului, profesorul Gheorghe Gomoiu. La împlinirea a 70 de ani, reputatul profesor a fost omagiat în cadrul unei festivități care a avut loc la Consiliul Județean Argeș.

Urările colegilor din instituțiile de cultură și florile dăruite din inimă au fost succedate de acordarea unei plachete omagiale din partea Consiliului Județean, gest care l-a făcut pe sărbătorit să exclame: „E foarte frumos când vezi că oamenii nu te uită pentru ceea ce ești, pentru ceea ce ai făcut!”. Muzicianul a mărturisit că muzica a fost cea mai inspirată alegere a vieții sale, chiar dacă imboldul tatălui a fost unul îndreptat spre medicină: „I-am spus tatălui meu că nu sunt în stare să tai nicio găină și m-am gândit că cel mai bine ar fi să canalizez această sensibilitate a mea către muzică”. Și bine a ales tânărul de atunci, judecând după succesele înregistrate de-a lungul timpului:

S-a născut la 22 iulie 1939, în Topoloveni, și a copilărit la Călinesți, acolo unde trăiește și în prezent. Înclinația spre muzică i-a fost descoperită de nașul său, preotul Ion Ionescu, distins dirijor al Argeșului. Maestrul va rămâne pentru ucenicul său un adevărat model, chiar și după ce preotul s-a stins din viață. După ce a absolvit Academia de Muzică din București, Secția Pedagogie Muzicală-dirijant, s-a angajat ca dirijor la Casa Regională Argeș a Creației Populare și apoi la cea județeană. Din această poziție a dirijat coruri de la sate, s-a ocupat de organizarea unor tarafuri populare, a militat pentru extinderea la formatiile de amatori a muzicii culte. Dar, mai presus de toate, alături de profesorul Costin Alexandrescu, este inițiatorul Festivalului Internațional de Muzică Corală „D.G. Kiriac” de la Pitești, ajuns în acest an la cea de-a XXVII-a ediție.

O altă realizare notabilă a profesorului Gheorghe Gomoiu este Corul de cameră „Ars Nova”, formație careia i-a dedicat întregul său potențial uman și artistic și cu care a câștigat premii importante din țară și străinătate. În ultimii ani o nouă realizare a încununat eforturile deosebite în domeniul cultural: este vicepreședinte al Asociației Naționale Corale din România.

Îi urăm și noi merituosului om de cultură un sincer „La mulți ani!”

Raluca NICULA

Un maestru al picturii murale bisericești din secolele XVII-XVIII

PÂRVU MUTU

Ne aflăm în anotimpul vacanțelor, perioadă care invită la pelerinaje către lăcașurile sfinte din țara noastră și de peste hotare. Cititorii credincioșilor voievozi nu s-ar fi putut numi biserici ortodoxe, dacă Dumnezeu n-ar fi hărăzit unor oameni darul picturii. Deseori, pelerinii se întreabă cine are a pictat sfinții și scenele biblice de pe peretii interiori ai bisericilor și mănăstirilor?

Pe meleagurile valahe, în Țișoara Muscelului, în luna pastelată a lui Brumărel, se naștea un prunc înzestrat cu talentul mânuirii penelului și a culorilor. Aceasta se petrecea în anul 1657. Nou-născutul era fiul preotului Ion Pârvescu, având ca naș pe boierul muscelean Pârnu Vlădescu care își va boteza fiul cu prenumele său. Familia acestui copil se număra printre cele mai de vază ale Țării Românești, unul din membrii ei, mitropolitul Ignatie Sârbu, a fost sfântic al lui Matei Basarab.

Pârnu a început a deprinde tainele meseriei picturii la vârsta de 12 ani, în centrul artistic și cultural de pe lângă Mănăstirea Negru Vodă din Câmpulung. Primul său îndrumător a fost Evghenie Zugravul. Dovedindu-se un taciturn, ucenicului i se mai spunea Pârnu Mutu zugravul, așa cum se va și semna mai târziu artistul.

Având o deosebită înclinație spre arta îmbinării culorilor, Pârnu a fost trimis în nordul Moldovei. Contactul direct cu frumoasele ansambluri murale de acolo, dar și cu miniaturile aflate în bibliotecile Putnei, Dragomirnei și Sucevei explică formarea gustului său artistic în care o cromatică rafinată se împletește cu ornamentația sumptuoasă.

După șase ani, Pârnu se întoarce pe plaiurile natale (avea 23-24 ani), unde își va desfășura activitatea ca pictor de curte al boierilor Vlădești și Cantacuzini. Din lucrările acestei perioade laborioase menționăm frescele ctitoriei lui Tudoran Vlădescu de la Aninoasa (Muscel). Din păcate, acestea s-au deteriorat cu timpul, fiind acoperite de o repticare post-brâncovenască.

Renumele l-a dobândit cu picturile Mănăstirii Cotroceni, ctitorie de valoare a lui Șerban vodă Cantacuzino. Opera lui Pârnu Mutu din acest sfânt locaș i-a adus nu doar aprecierea, ci și numeroase comenzi din partea familiei Cantacuzinilor. Astfel, a pictat la Filipeștii de Târg, Filipeștii de Pădure, Mărgineni, la Mănăstirile Colțea și Sinaia, biserica Bordești, Lespezi, Mamu din Vâlcea. Ultima grandioasă lucrare murală a executat-o la biserica „Sfântul Gheorghe Nou” din București (1707).

Deși multe din ansamblurile murale realizate de Pârnu Mutu s-au degradat, cele care s-au păstrat îndreptățesc

profunda prețuire a talentului său. În opera artistului, care depășise cu mult meșteșugul zugrăvelii de chipuri, se interferează în mod original tradiția bizantină cu elemente aduse din arta epocii Renașterii târzii și baroc.

Un portretist de excepție, artistul muntean a dat măsura talentului său în minunatele tablouri votive, unul dintre acestea aflându-se la Filipeștii de Pădure. Executat în 1692, tabloul înfățișează întreaga familie a ctitorului. Cei 55 de Cantacuzini exprimă fizionomii înrudite. Grupate în compoziții monumentale, personajele înveșmântate în costume de ceremonie se detașează puternic pe fundalul monocrom. Copiii au chipuri vioaie, expresive.

Stăpân pe o paletă coloristică rafinată, pe echilibrul și armonia compoziției, maestrul Pârnu Mutu a umanizat chipurile sfinților, cărora le-a menținut costumația hieratică subordonată tipicului. Datorită priceperii artistului, credincioșii au, parcă, în fața ochilor figurile aievea ale sfinților la care se roagă în bisericile pictate de Pârnu Mutu.

În biserica de la Bordești, Pârnu a realizat și autoportretul. Aici apare cu penula și cu vasul de vopsele în mână, lăsându-ne astfel unul dintre cel mai vechi autoportrete păstrate ale unui artist plastic român.

Maestrul nu a păstrat doar sine secretele meșteșugului său, ci le-a împărtășit și altora, deschizând o școală de pictură la București, în 1702, în mahalaua Slobozia. Aici, Pârnu Mutu formează ucenici care vor deveni, la rândul lor, meșteri cunoscuți ca Stan, Marin, Radu, Nicolae. Aceștia vor semna și unele lucrări, alături de Pârnu.

După ce o viață întreagă și-a dedicat priceperea îmbogățirii bisericilor cu imaginile sfinților din cer, spre sfârșitul ei, Pârnu Mutu își va închina și sufletul slujirii lui Dumnezeu, călugărindu-se sub numele de Pafnutie, la Schitul de la Robaia. Mai înainte se retrăsese la Mănăstirea Mărgineni, mare ctitorie cantacuzinească. Aici a tradus și cărți din bogata bibliotecă care cuprindea ediții rare și manuscrise prețioase. În anul 1735, maestrul muscelean trecea la cele veșnice, după ce construise o cantitate și valoroasă operă artistică, prin linia novatoare pe care a adus-o în arta tradițională a zugrăvelii de biserici.

Specialiștii îl consideră pe „dascălul Pârnu Mutu zugravul” drept „cel mai important precursor al artei portretului pictat românesc” (Teodora Voinescu). Opera sa, cât s-a mai salvat, „constituie un neprețuit tezaur în cadrul artei picturale medievale românești” (Flaminii Măruțu- „O lucrare necunoscută a lui Pârnu Mutu, la Câmpulung”- studiu în pregătire, 1974).

Amalia CORNĂTEANU

„Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui, și toate celelalte se vor adăuga vouă”

Sfântul Simeon noul Teolog realizează o distincție foarte importantă între ceea ce el numește „grijă nefăptuitoare” și „făptuire fără grijă”. Ce semnifică cele două expresii și de ce ar fi de interes pentru noi această distincție? Pentru că are legătură cu viața noastră, cu modul nostru de gândire și de raportare la situațiile de fiecare zi. Grijă nefăptuitoare este permanentă îngrijorare a omului pentru tot: pentru sănătate, pentru servicii, pentru familie, pentru timpul probabil, pentru scumpirea mijloacelor de trai, pentru mersul societății, etc.

Această îngrijorare este o stare de spirit care neliniștește și întristează. Este o frământare lăuntrică pentru diverse lucruri considerate importante. De ce este această grijă numită „nefăptuitoare”? Pentru că nu rezolvă nimic. Fie din cauză că omul nu are nicio putere asupra lucrurilor, fie că, aflându-se într-o stare de lenie, de lăncezeală și de lipsă a vitalității vointei, nu lucrează spre rezolvarea a ceea ce-l îngrijorează, ci rămâne pur și simplu într-un freamăt interior bolnăvicios care, cu timpul, devine un mod de viață. A te îngriji ca trebuie să faci mai multe decât crezi că poți duce, este un alt fel de manifestare a grijii nefăptuitoare. Pentru că, în această situație, deși omul lucrează, el nu se zidește pe sine, ci se împrăștie în treburi de multe feluri, devenind un individ stresat, pentru care problema interesului pentru altul ca persoană nici nu se mai pune. Cu atât mai puțin se poate vorbi de un răgaz pentru darea de seamă de sine, în mijlocul alergăturii. Și ar fi chiar absurd ca unii astfel de om să-i mai pretinzi și rugăciune.

Dar oare grija pentru sănătate, familie, serviciu, etc, nu este un

lucru firesc? Nu, pentru că am arătat că grija în sine e o stare negativă, ce nu-i permite omului să dobândească pace și bucurie. Grijă ca îngrijorare, grija nefăptuitoare, trebuie evitată, iar locul ei trebuie luat de „făptuirea fără grijă”. Una este a nu mai avea somn din pricina grijilor și alta este a lucra binele pe cât îți este cu putință, fără a mă tulbura. Această din urmă atitudine este făptuirea fără grijă și ea aparține nu omului nepăsător, ci creștinului conștient de lucrarea Providenței, care știe că în leneș nu lucrează harul lui Dumnezeu, că este dator față de el însuși și față de Dumnezeu să sporească talantul ce i-a fost dat, prin efortul voit de a-și duce propria viață și pe a altora spre bine. El știe totodată că nu tot ce se petrece stă sub puterea sa și că peste libertatea celorlalți nu poate trece pentru a le direcționa viața. Totuși, dincolo de legile firești ale universului, există un mijloc prin care se nădăjduiește fără îngrijorare îndreptatea a ceea ce pare nedrept și a celor ce ne starnesc grija prin viața lor neconformă cu binele. Iar acest mijloc este rugăciunea.

Nicio grijă nefăptuitoare nu se justifică pentru creștinul care înțelege că în lume lucrează Dumnezeu. Părintele să nu se mai tulbure pentru copilul său, ci să lucreze fără grijă la buna lui devenire ca om conștient, iar pentru ce nu-i stă în putere, să se îngrijească prin rugăciune. Cel ce se îngrijorează de vreo boală actuală sau posibilă, să încerce pe cat poate să se mențină sănătos în suflet și să se roage. Căci sănătatea sufletului stă în relația personală cu Dumnezeu, de la Care vine binele în tot trupul. Și tot așa, acela care se îngrijorează pentru multe ale lumii, să știe că grija lui e zadarnică și dăunătoare.

Cine se preocupă în exces de cele ce nu au statornicie în ele însele și nu pot oferi un bine stabil, acela se obosește și se risipește printre lucruri neesențiale. Multe sunt importante, dar sunt neesențiale. Creștinul care făptuiește fără grijă înțelege acest lucru și se preocupă întotdeauna de ceea ce este esențial: relația cu Dumnezeu. De ce ar fi aceasta esențială în viața omului? Răspunsul e simplu și firesc: pentru că sursa întregi existențe, Cel prin Care totul ființează, Binele Suprem, este Dumnezeu. Și El spune: „Fără Mine nu puteți face nimic.” De aceea, „Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui, și toate celelalte se vor adăuga vouă.” (Matei 6,33)

Pentru noi, cei legați în chip pătimas de lume, raporturile se inversează. Căutăm mai întâi „toate celelalte”, iar apoi, dacă se mai adaugă și împărăția lui Dumnezeu, e bine. De nu, putem și fără ea, că oricum le avem „pe toate”. Merge și așa, dar merge în chip chinuitor, sau teroarea grijii și temporar. Și decât să ajungi la Dumnezeu de nevoie, mai bine ajungi de bunăvoie, ca să poți avea pace și bucurie, ca să poți crește în mod real și să dobândești bunuri ce rămân.

„Împărăția lui Dumnezeu” nu e ceva abstract, o idee care mai degrabă încurcă treburile decât să tenteze. Ea tentează, chiar atrage în mod absolut, dar numai pe acela care înțelege care este rostul său real. Împărăția lui Dumnezeu este „dreptate și pace și bucurie în Duhul Sfânt” (Romani 14,17). Iată motivul necesar și suficient pentru a o căuta mai înainte de toate și prin toate.

Iuliana Gabriela POPA

Constantin (Costache) Opreșan (†26 iulie 1959)
**„Flacăra ce s-a stins în adâncul
 catacombei de la Jilava!”**

„Doamne Dumnezeule, putea-vom noi mărturisii vreedată grozăviile prin care am trecut?” (Constantin Opreșan)

Biografie ca o cruce purtată

În comuna Oncești a fostului județ Tecuci a văzut lumina zilei la 16 martie 1921 viitorul filosof și poet Constantin Opreșan. După studiile liceale absolvite la Bacău, se înscrie la Facultatea de Filosofie din Cluj-Napoca, unde a fost apreciat de profesorii Lucian Blaga și D.D. Roșca. Nu rareori prelegerile lui le înlocuiau pe ale măștrilor săi, cu îngăduinta admirativă a acestora.

Plecăt în Germania după evenimintele din ianuarie 1941, îl audiază pe Heidegger, dar între 1942 și 1944 este internat în lagărul nazist de la Buchenwald. Când va reveni în patrie (1945), va fi reținut în detenția comunistă (15 mai 1948), întâi la Jilava, iar din 1949 la Pitești. Supus la crunte torturi fizice și la un drastic regim de înfometare, contractează TBC. Atât de mult a fost chinuit, încât în 1952 încă se mai vedeau urmele sângelui său pe pereții din Camera 4 Spital (centrul de reeducare).

Avea să fie mutat în penitenciarul Gherla în toamna lui 1951. În urma repetatelor bătăi, pneumotoraxul spontan se suprainfectează: la 26 iulie 1959, trimis de inchișorii săi în camera morții de la Jilava, fără nici un fel de asistență medicală, mărturisitorul Costache Opreșan trece

în lumea unde nu este durere, nici întristare, nici suspin...

Mărturiile ale supraviețuitorilor închișorilor comuniste

„Iată-l și pe Costache Opreșan. Era un pedagog de talie mare. Era cult și inteligent, la care se adăuga o modestie blândă și plăcută. Mult timp va trebui să treacă până când, din rândurile tineretului român, se va ridica o asemenea valoare” (Octavian Voinea, *Masacrarea studențimii române în închisorile de la Pitești, Gherla și Aiud*, Ed. Majadahonda, București, pag. 13, 111).

„Era un om de o complexitate extraordinară, ce stăpânea varii domenii, de la muzică, artă, până la matematică și filosofie. Din fire era foarte afectuos, trăind totul la maximum. A fost supus celui mai mare supliciu, nefiind altul mai schingiuit ca el; a luat bătaie pentru fiecare tânăr legionar, cu un eroism de durată, neegalat” (Dumitru Bordeianu, *Mărturisiri din mlaștina disperării*, Ed. Scara, București, 2001, pag. 105).

„Înfruntarea publică cu marele reeducator, ca o scăpare de săbii într-un duel hotărâtor de ambele părți, a aruncat o rază de speranță sufletelor asuprite de Turcanu. Instinctiv, toți cei din jur se strâneau în jurul lui Opreșan, ca lângă ultimul punct de salvare, care trebuia el însuși salvat. Cu o ultimă zvârcolire de fiară care-și simte sfârșitul, Turcanu s-a apropiat de Opreșan, vrând să-l sfășie. Opreșan l-a privit fără să clipească...” (Virgil Maxim în *Mărtiri pentru Hristos, din România, în perioada regimului comunist*, Ed. IBMBOR, București, 2007, pag. 528).

„Opreșan era resemnat, fiind în stare să suporte orice i-ar fi hărăzit soarta, dornic de a da tuturor din tot ce avea mai de preț: dragostea și bunătatea care-i umpleau

sufletul. Era pentru noi ca un far care ne lumina calea, spre a ne scoate din întunericul în care ne zbăteam, în urma întunecatelor zile trăite în închisoarea din Pitești” (Neculai Popa, *Coborârea în iad. Amintiri din închisorile României comuniste*, Ed. Vremea, București, 1999, pag. 141).

„Era complet dăruit oamenilor, fiind și foarte inteligent- uimitor de inteligent. Nu vorbea prea mult despre el însuși. Vorbea în schimb despre credință, despre dragoste, despre rugăciune. Se ruga tot timpul. Când se stărnea vreun conflict între noi, el se ruga. Și rugăciunea sa era foarte eficientă. Ne simțeam rușinați doar pentru faptul că el se ruga. Nu se ruga cu voce tare, dar fața îi era complet schimbată. Un sfânt locuia în celulă cu noi. Simțeam prezența Duhului Sfânt în jurul său: o simțeam pur și simplu. Chiar și în ultimele sale zile, când nu mai era capabil să vorbească, nu a încetat să-și arate bunătatea față de noi. Îi puteai citi în ochi lumina spirituală și dragostea. După ce a murit, fiecare dintre noi simțea că ceva din noi înșine murise. Am înțeles atunci că, așa bolnav cum era și purtându-i de grijă ca unui copil, el fusese stâlpul vieții noastre” (Părintele Gheorghe Calciu-Dumitreasa în J.Marler, A. Wermuth, *Tinerii vremurilor de pe urmă*, Ed. Sophia, București, 2002, pag. 178-182).

Din perioada detenției datează și creațiile poetice ale mucenicului Opreșan, memorate de supraviețuitorii gulagului românesc, regretatul Gheorghe Calciu-Dumitreasa, Iosif V.Iosif sau Marcel Petrișor și publicate după 1990: „Când am luat cunoștință de acest poem atât de profund și atât de bine șlefuit, din punct de vedere al formei, mi-am dat seama ce a pierdut cultura românească prin moartea acestui martir al tineretului creștin din România, ce flacăra s-a stins în adâncul catacombei de la Jilava!” (Liviu Brânzaș, *Raza din catacombă*, Ed. Scara, București, 2001, pag. 299).

R. D.

Explicarea Dumnezeieștii Liturghii

Experiențe din viețile sfinților, preoților, monahilor și credincioșilor (XXIV)

Cel ce are stăpânire peste cei vii și peste cei morți, ca un împărat nemuritor, înviat din morți, Hristos adevăratul nostru Dumnezeu...

Împărăția lui Dumnezeu și a Bisericii este și împărăția libertății, pentru că ea nu constrânge pe nimeni să devină cetățean al ei și nu ține pe nimeni cu forța. Acceptă, însă, pe aceia care vor să-L recunoască pe Hristos ca împărat și Măntuitor al lor și să-L urmeze: „Cine vrea să vină după Mine, să-Mi urmeze Mie”. Dacă, după aceea, cineva își schimbă părerea și vrea să plece, este liber. Când Domnul i-a văzut odată șovăitori pe cei 12 ucenici i-a întrebat „Nu cumva vreți să plecați și voi?”

Împărăția lui Hristos n-are granițe, garduri din sârmă sau santinelle înarmate, ci fiecare este liber să devină cetățean al ei sau să plece, să-și declare liber și responsabil poziția. În numele libertății și al iubirii ne aflăm în Biserică și participăm la Sfânta Jertfă, primind pe Domnul ca pe împăratul tuturor, pe drumul martiriului, al Vohodului Mare. Un alt aspect important de consemnat este că apolisul înmormântării și al parastasului are următoarea formulă: **Cel**

ce are stăpânire peste cei vii și peste cei morți, ca un împărat nemuritor, înviat din morți, Hristos adevăratul nostru Dumnezeu...

Cu mulți ani înainte, o călugăriță m-a rugat să-i dau un canon ca să-l poată ajuta pe tatăl ei, care murise nespediț și neîmpărțășit. Desigur îl pomenea la fiecare Sfântă Liturghie, făcea parastase și rugăciuni, voia însă, ceva mai mult. I-am recomandat următoarele: să citească în fiecare seară, afară de Duminică, canonul din prima sâmbătă a Triodului și la fiecare cântare să pomenească numele tatălui ei ca acesta să se bucure de milele lui Dumnezeu. De asemenea, să facă metanii mari și mici, cu închinăciami. După ce au trecut aproximativ șase luni, la sfârșitul slujbei de dimineață, a mers la chilie să se odihnească. Spunându-și rugăciunea deodată, pe neașteptate s-a trezit în casa părintească. Acolo, în bucătărie, l-a văzut pe tatăl ei trist și mâhnit. Chipul lui trăda o suferință nesfârșită. Să consemnăm că

și monahia atunci când își făcea canonul și când pomenea la Sfânta Liturghie numele lui simțea în sufletul ei neliniște și multă mâhnire, ca și cum ar fi fost zbuciumul sufletului tatălui ei.

Când l-a văzut așa supărat, s-a apropiat de el și l-a întrebat:

- Tată, ce faci? Cum te simți? Ești bine aici unde te afli?

Tatăl i-a răspuns cu o voce stinsă că se află într-un loc întunecos, sumbru, fără ușurare, mângâiere și speranță.

- Dar de ce tată? Acolo nu este lumină? Nu-L vești și voi pe Dumnezeu ca să vă bucurați și să vă ușurați? Acela i-a răspuns mâhnit:

- Alții sunt cei care-L văd pe Dumnezeu și se bucură de lumină, dar se află în altă parte; noi aici, n-avem nici o mângâiere și nicio speranță, și a început să plângă. Niciodată nu-l văzuse plângând atât de tare și atât de nenorocit. I se sfășia inima privindu-l și l-a întrebat: - Tată, spune-mi, cum pot să te ajut? Ce să fac pentru tine?

Atunci acela i-a făcut o metanie

adâncă, i-a sărutat mâna înainte să apuce s-o tragă și cu ochii plini de lacrimi i-a zis:

- Îți mulțumesc copila mea pentru canonul pe care îl citești și pentru toate câte faci pentru mine căci mult mă ușurez. Brusca dispărută și călugărița s-a trezit în chilie ei, simțind pe mâna dreaptă sărutarea tatălui. Și atunci, aceea a strigat: O, Doamne, împăratul tuturor, Domnul și Părintele celor vii și al celor morți, mântuiește-l pe tatăl meu.

Noi, aici, pe pământ, primim la Vohod pe împăratul tuturor și închipuim pe Heruvimi, ca să fim primiți de-a dreapta Sa. Ziua aceea pentru cei mântuiți va fi nesperată, neapusă, veșnică și însorită. De aceea să cercetăm Sfânta Scriptură, să luăm aminte în toată vremea la gândurile, simțirile, privirile și mintea noastră și să purtăm duhovnicește lupta cea bună. Apoi, să fim îndelung răbdători, să fim îngăduitori față de slăbiciunile aproapelui, să credem în Persoana divină a lui Iisus Hristos și în mila Lui, să nădăjduim, să miluim, să postim, să ne înfrâmăm și să ne rugăm neîncetat cu rugăciunea „Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă”.

Protopresbiter Stefanos ANAGNOSTOPOULOS, Explicarea Dumnezeieștii Liturghii cu ajutorul unor evenimente și a unor experiențe din viețile sfinților, preoților, monahilor și credincioșilor, Editura Bizantină, București, 2005, pag. 223-225.

Creștinism și elenism.

O abordare teologică și filosofică

Problema originilor este întotdeauna o piatră de încercare pentru orice tip de istorie. Istoria filosofiei antice și istoria bisericească universală au întâmpinat deopotrivă dificultăți majore în explicarea și lămurirea unor etape și evenimente ce fac parte din continutul lor.

În cazul istoriei bisericești s-a demonstrat în ultimii ani că izvoarele pe care istoriografia le posedă nu sunt suficiente pentru înțelegerea completă a conținutului și a sensurilor vieții creștine în primele secole. Moștenirea literară a primelor secole creștine cercetată cu rigurozitate științifică constituie astăzi o bază solidă pentru descoperirea unor aspecte ale vieții creștine din Biserica primară și a învățăturilor ei. Cel mai important document din care cunoaștem primele decenii ale Bisericii Creștine precum și învățătura ei este Faptele Apostolilor. „În partea a doua ce cuprinde misiunea Sfântului Pavel, textul e clădit pe mărturiile directe. Dar nu este mai puțin adevărat că expunerea sa nu acoperă decât o parte din istoria creștinismului primar. Cel care scrie este un grec și a scris pentru greci. El se interesează puțin de creștinismul de limbă aramaică... Este ostil creștinismului iudaic or întregul creștinism de început este de limbă aramaică și Biserica primară a rămas mult timp profund angajată în societatea evreiască” (Jean Daniélou, *Biserica primară (de la originea până la sfârșitul secolului al treilea)*, Editura Herald, pag. 7).

Descoperirea manuscriselor de la Marea Moartă a reprezentat un moment important în cunoașterea rădăcinilor iudaice ale religiei creștine. Descoperirile de la Nag Hammadi au scos la iveală existența unor scrieri gnostice creștine posteroare scrierilor creștine canonice, dar care conțin mărturii importante pentru reconstituirea istorică a creștinismului primar și, prin comparație, importanța învățăturii creștine ortodoxe față de cea heterodoxă. Apoi, „scrierile iudeo-creștine *Didahia*, *Înălțarea lui Isaia*, tradițiile presbiterienilor, ne ajută să redescoperim o tradiție paralelă cu scrierile Noului Testament și reprezintă ecoul direct al comunității iudeo-creștine din Biserica primară” (*Ibidem*, pag. 7-8).

Cu toate acestea istoria Bisericii începe la Cincizecime sau la Rusalii. Descrierea întemeierii Bisericii de către *Faptele Apostolilor* este mai presus de orice idioală împotriva învățăturilor unor curente excesiv raționaliste sau așa-zis demitologizante. Această descriere corespunde întru totul tradiției creștine a Bisericii primare. După întemeierea Bisericii urmează predicarea Evangheliei la toate neamurile obiectul predicii apostolice este Învierea lui Hristos. Sfântul Apostol Petru se adresează în primul rând evreilor. Evreii trebuie să-și schimbe atitudinea față de Hristos. Ei trebuie să recunoască că s-au înșelut și să se convertească la creștinism. „Evreii trebuie să recunoască că s-au înșelat, nerecunoscând caracterul divin al lui Hristos, condamându-L ca pe un blasfemiator, deoarece El revendica această autoritate divină. Acționând astfel ei și-au întors fața de la Dumnezeu așa cum străbunii lor și-au persecutat profeții. Recunoașterea divinității lui Iisus înseamnă convertirea lor la Dumnezeu” (*Ibidem*, pag. 11).

Așadar după întemeierea Bisericii preocuparea de

dintre creștini și iudei. El se teme de faptul că mulți creștini proveniți din iudei sub impactul naționalismului vor încerca să se întoarcă întru totul la iudaismul autentic. El „vrea să-i păzească, arătându-le că este posibil să rămână fidele credinței creștine și Legii iudaice... Cele două poziții erau în mod egal legitime. Dar ele erau ireconciliabile. Încă din acest moment Pavel a pus doliu iudeo-creștinismului. Nu se gândește decât la viitorul Bisericii din mediul grec” (*Ibidem*, pag. 43).

Moștenirea filosofiei antice grecești

În Alexandria Egiptului înainte de Hristos s-a petrecut unul dintre cele mai importante fenomene din istoria lumii antice și anume întâlnirea dintre cultura greacă veche și Vechiul Testament pe de o parte, iar pe de altă parte, întâlnirea dintre cultura greacă veche și religiile orientale și extrem orientale. Întâlnirea dintre acestea a dat naștere la o simbioză culturală și mai ales a generat o mentalitate cu totul nouă cu privire la raportul dintre Dumnezeu (principiul divin) și lume. Pentru prima dată în istoria culturii umane a fost lansată doctrina că în procesul ieșirii din sine sau al manifestării în afară de sine principiul divin nu se împuținează calitativ și cantitativ.

Reprezentantul cel mai de seamă al acestei noi doctrine este **Filon din Alexandria** (foto). Evreu prin origine, având la bază o solidă instrucție și educație în spiritul religiei iudaice, Filon se îndrăgostește de frumusețile ametoare ale filosofiei antice grecești și sesizează cu o perspicacitate genială procesul de simbioză care se petrece sub ochii lui și în timpul lui. El este acela care cuprinde în formule teoretice o nouă doctrină antinomică sau paradoxală cu privire la raportul dintre Dumnezeu (principiul divin) și lumea fenomenală.

Această simbioză a dat naștere unui curent cunoscut în

istoria filosofiei ca perioada elenistică. Contribuția uriașă a elenismului rezidă în descoperirea și lansarea unei logici antinomice sau paradoxale cu privire la raportul dintre Dumnezeu și lume. Cultura elenistică nu poate fi redusă, cum din păcate încearcă să acrediteze ideea unii specialiști, la dimensiunea iudaismului elenistic fiindcă realmente în elenismul autentic vechile culturi nu sunt alăturate sau juxtapuse. Vechile culturi nu sunt alăturate sau juxtapuse ci pur și simplu ci se metamorfozează într-o simbioză religioasă, filosofică și culturală cu totul nouă. Filon, ca reprezentant al platonismului mediu de la începutul primului secol înainte de Hristos este important pentru că scrierile lui „formează fundalul intelectual al multor părinți ai Bisericii și pentru faptul că acesta a avut o influență considerabilă asupra tradiției alexandrine a teologiei patristice grecești. De fapt, dacă n-ar fi fost influența sa asupra creștinilor am fi știut puțin despre el, fiindcă opera ne-a fost păstrată de creștini, iar nu de evrei. Nu cunoaștem nici un evreu care să-i fi menționat numele până în secolul XV” (Andrew Louth, *Originile tradiției mistice creștine. De la Platon la Dionisie Areopagitul*, Traducere de Elisabeta Voichița Sita, Cuvânt înainte de I. Ică jr., Editura Deisis, Sibiu, 2002, pag. 41-42).

În platonismul mediu există o idee mai clară despre transcendența lui Dumnezeu, în timp ce la Platon există doctrina despre un tărâm al divinului care este lumea Formelor. Cu toate acestea, în doctrina sa despre Demiurg, Platon pregătește cristalizarea unei concepții cu privire la existența unui singur zeu. Ca și Socrate, magistrul său, Platon dezavuează politeismul religiei primitive grecești. „Legile lui Platon exprimă condițiile exacte care au concurat la instituirea creștinismului” (Thomas Whittaker, *Neoplatonismul. Un studiu asupra istoriei elenismului*, Editura Herald, București, 2007, pag. 26-27). Astfel în legile lui Platon se insistă continuu că „pentru a impune precepte particulare ar contribui mult dacă acestea ar putea fi privite ca provenind de la un zeu” (*Ibidem*, pag. 26-27).

În afară de aceste contribuții ale lui Platon în perspectiva pregătirii pentru primirea religiei creștine există ipoteze legate de contribuții importante aduse de religiile de mistere și în special de pitagoreism și neopitagoreism. În viziunea unor cercetători o latură a noii religii (creștinismul) a fost pregătită de ideea mai mult sau mai puțin încurajată cu seriozitate conform căreia cei care se împărtășeau din misterii aveau cumva o poziție privilegiată pentru morți (*Ibidem*, pag. 32).

„Însă cea mai mare apropiere din lumea elenă de ideea unei revelații personale a fost făcută de secta filosofică a pitagoreicilor... apropierea școlii neopitagoreice de ideea unei revelații este ilustrată de împrejurarea că lui Apollonius din Tyana, secolul I, după Hristos, i s-au atribuit miracole și o misiune religioasă” (*Ibidem*, pag. 36).

Este cât se poate de evident faptul că „toti gânditorii perioadei platonismului mediu și ai neoplatonismului plotinian s-au inspirat și au crescut într-o atmosferă de speculație neopitagoreică a numerelor în care triada avea o semnificație aparte. Astfel, în general vorbind se pare că Numenios și Plotin s-au inspirat în mod independent din surse ce le aveau în comun cu Philon” (*Ibidem*, pag. 52).

Pr. prof. dr. Ion POPESCU
Facultatea de Teologie Ortodoxă
„Sfânta Muceniță Filoteia” din Pitești

De ce nu putem fi de acord cu existențialismul ateu

Am răsfăit de curând lucrarea lui Jean Paul Sartre, intitulată „Ființa și neantul” (Editura Paralela 45). Este vorba de manifestul explicit al existențialismului ateu, filozofie inspirată din gândirea lui Nietzsche.

Șocat de ororile războiului și influențat de gândirea lui Heidegger, Sartre a încercat în paginile cărții să ne prezinte o lume întoarsă pe dos, în care „existența precede esența”, adică omul există (numai el) și atât. Esența divină este aneantizată și, în consecință, omul devine

ființa dotată cu libertate absolută!

Omul se trezește „aruncat” într-o lume străină lui, unde trebuie să se autodefinască pomind de la libertatea proprie, o libertate specifică unei condiții nefericite. Comuniunea cu ceilalți îi este refuzată, odată ce semenul este pentru om doar un substitut al infernului, care îl privește cu ochi înghețați de Gorgonă și îl judecă. O lume în care este valabil războiul tuturor împotriva tuturor...

Nu am pretenția că am pătruns filonul

gândirii filosofului, dar pot să spun că lumea văzută de Sartre este îngrozitoare, tristă și căzută. De fapt, în care te persistă viziunea omului căzut, care abdică de la credință și de la Dumnezeu, spre a se dedica suferinței fără sens, într-o lume considerată absurdă, odată ce este lipsită de Creator.

Este adevărat că mulți oameni și-au pierdut credința, fiind confrunțați cu ororile războiului, dar mulți alții au supraviețuit doar datorită ei.

Faptul că au existat lagăre de concentrare,

unde au fost uciși milioane de oameni, nu este un argument conform căruia Dumnezeu nu ar lucra providențial în lume, ci mai degrabă este o dovadă clară că omul lipsit de Dumnezeu poate fi mai rău decât un demon.

Din punct de vedere logic, concluziile lucrării „Ființa și neantul” sunt absurde. Dar lucrarea poate demonstra clar unde ajunge gândirea omului care a renunțat la Dumnezeu: la nebulie, așa cum s-a întâmplat în cazul lui Nietzsche. Pe de altă parte, neantul descris de Sartre se simte din ce în ce mai mult în lumea impersonală în care trăim și suferim din cauza înstrăinării și depersonalizării impuse de materialismul acerb.

Dar dacă ne raportăm la filosofia existențialistă, aceasta nu poate țâșni decât dintr-un izvor creștin, ca trăire pură și dezinteresată dedicată lui Dumnezeu.

Prof. Alexandru BRICHIUS

Regulile morale ale Sfântului Vasile cel Mare (XXIV)

„Adevărul vă va face liberi...”

După căderea din Rai și pierderea comuniunii harice, omul nu a mai avut capacitatea să se reazeze la masa dialogului cu Dumnezeu. Efectele căderii nu s-au manifestat ca la diavol într-o metamorfozare a firii prin administrarea libertății de voință în mod contrar, ci ele doar au alterat firea umană, capacitățile acesteia diminuându-se sau eclipsându-se.

Singurul care îl putea ajuta pe om să vadă limpede calea spre revenirea în Raiul cel pierdut era Dumnezeu. El se apropie de om, fixându-i prin revelație (descoperire de sus) legile sau poruncile necesare revenirii în starea pierdută.

În Vechiul Testament poruncile primite de om, dincoace de cădere, încep cu cele noahitice și sfârșesc cu cele mozaice.

În cadrul poruncilor mozaice, respectarea adevărului reiese din porunca a IX-a: „Să nu mărturisești strâmb împotriva aproapelui tău” (Ieșire 20, 16).

Îndemnul de a nu minți este reluat în Noul Testament și de Domnul nostru Iisus Hristos: „Și veți cunoaște adevărul, iar adevărul vă va face liberi” (Ioan 8, 32).

Sfântul Vasile cel Mare găsește de cuvânt să fixeze într-o regulă morală, a XXIV-a, datoria creștinului de a nu minți și de a iubi adevărul:

„Nu trebuie să mințim, ci să spunem adevărul pentru orice” (Sfântul Vasile cel Mare, *Regulile Morale*, PSB, vol. 18, pag. 125).

Dar ce este adevărul?

Știm cu toții că atunci când Mântuitorul Iisus Hristos a fost judecat, Pilat stând în scaunul de judecată L-a întrebat: „Așadar, ești Tu împărat? Răspuns-a Iisus: Tu zici că Eu sunt împărat. Eu spre aceasta M-am născut și pentru aceasta am venit în lume, ca să dau mărturie pentru adevăr; oricine este din adevăr ascultă glasul Meu. Pilat I-a zis: Ce este adevărul? Și zicând aceasta, a ieșit iarăși la iudei și le-a zis: Eu nu găsec în El nici o vină...” (Ioan 18, 37-38).

Faptul că Pilat nu a așteptat un răspuns, aceasta certifică faptul că el știa multe lucruri despre Hristos, atât din mărturiile soției sale, dar și din cele ce fusese informat auzise că Acesta afirmase despre Sine: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața. Nimeni nu vine la Tatăl Meu decât prin Mine” (Ioan 14, 6).

Antichitatea greco-romană vorbea despre adevăr prin prisma moralei, a logicii, a filosofiei, a dreptului, dar

nicăieri adevărul nu era o ființă și cu atât mai mult o persoană. Hristos Domnul vine să vorbească lumii despre Sine ca despre Fiul lui Dumnezeu ca Fiul al Adevărului, certificând prin aceasta că Dumnezeu este Adevărul. Cele mai multe mărturii despre identificarea lui Dumnezeu cu Adevărul, le găsim în evanghelia după Ioan, unde Hristos Domnul vorbește atât despre Sine ca fiind Adevărul (Ioan 14, 6), dar și despre Sfântul Duh ca fiind Duh al Adevărului (Ioan 14, 17 și Ioan 16, 13).

Marele filosof creștin Petre Țuțea, în lucrarea sa *Între Dumnezeu și neamul meu*, afirmă că „Am avut revelația că în afară de Dumnezeu nu există adevăr. Mai multe adevăruri, zic eu, raportate la Dumnezeu, este egal niciun adevăr. Iar dacă adevărul este unul singur, fiind transcendent în esență, sediul lui nu e nici în știință, nici în filozofie, nici în artă. Și când un filosof, un om de știință sau un artist sunt religioși, atunci ei nu se mai disting de o babă murdară pe picioare care se roagă Maicii Domnului.”

Pr. Napoleon Nicolae DABU

Calendarul evenimentelor istorico-religioase

23 - 29 iulie

23 iulie

1822 - Restabilirea domniilor pămâtenes prin numirea ca domnitori, de către Poarta Otomană, a lui Ioan (Ioniță) Sandu Sturdza în Moldova și a lui Grigore Ghica în Muntenia.

1848 - Pe Câmpia Libertății a fost proclamată „Locotenența domnească a Țării Românești”, alcătuită din șase membri ai Guvernului, dar respinsă de comisarul Porții otomane.

1913 - S-a născut Sfântul Ioan de Neamț Hozevitul, ale cărui moaște se odihnesc la Mănăstirea Sfântul Gheorghe de lângă Ierihon.

1950 - Răscoală în județul Vrancea. 500-600 de oameni înarmați au atacat și ocupat sfatul popular, miliția și poșta, împotriva colectivizării. Înconjurați de trupe, 100 de țărani au scăpat în munți, 800 de persoane au fost arestate și condamnate la ani grei de temniță.

24 iulie

1909 - S-a născut, la Vitănești, jud. Teleorman, Constantin Noica, filosof, poet, eseist, publicist și scriitor român. În perioada 1949-1958 are domiciliu obligatoriu la Câmpulung-Muscel (d. 1987).

1917 - Bătălia de la Mărășești. Victoria armatei române comandate de generalul Eremia Grigorescu asupra trupelor germane conduse de generalul von Mackensen.

1990 - Senatul României adoptă un proiect de lege prin care se instituie ca sărbătoare națională a României ziua de 1 decembrie, zi în care, în anul 1918, prin unirea Transilvaniei cu România, s-a încheiat procesul constituirii statului național unitar român.

1994 - Încăunarea ca Episcop al Dunării de Jos a Preasfințitul Casian.

25 iulie

1476 - Voievodul Ștefan cel Mare, domnul Moldovei, a atacat o avangardă turcească, condusă de Suleiman-Pașa, pe care a înfrânt-o și a determinat-o să se retragă.

1848 - Guvernul revoluționar provizoriu de la București este nevoit să demisioneze sub presiunea reacțiunii interne sprijinite de Poartă și de Rusia.

1941 - Au fost eliberate Basarabia și Bucovina, armata română pierzând pe frontul de luptă 24.396 de militari.

26 iulie

1940 - La Salzburg (Austria) are loc o întrvedere între Ion Gigurtu (prim-ministru) și Mihail Manoilescu (ministru de externe), pe de o parte, și Adolf Hitler și Joachim von Ribbentrop, de cealaltă parte; Guvernului român i s-a recomandat să răspundă revendicărilor Ungariei horthyste prin propuneri și negocieri directe.

1941 - Este cucerită Cetatea Albă. Se încheie campania militară purtată de Armata Română, alături de cea germană, pentru eliberarea nordului Bucovinei și Basarabiei.

1872 - Se naște Scarlat Demetrescu, profesor de științe naturale, geografie, scriitor și unul din cei mai mari spiritualiști români (d. 1945).

27 iulie

1877 Divizia 4-Infanterie, comandată de colonelul Alexandru Angheliescu, începe deplasarea spre frontul din fața Plevnei.

1956 - România devine membru al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO), fondată în 1945.

2008 - În Catedrala Mitropolitană „Sfântul Dumitru” din Craiova a avut loc ceremonia de întronizare a Înaltpreasfințitului Irineu Popa în demnitatea de

Arhiepiscop al Craiovei și Mitropolit al Olteniei.

28 iulie

1468 - Tratatul moldo-polon care confirma vechile raporturi dintre Moldova și Polonia. Cazimir al IV-lea s-a obligat să nu adăpostească niciun pretendent la tronul Moldovei.

1913 - Pacea de la București. Se încheie Tratatul de pace de la București dintre România, Serbia, Grecia, Bulgaria și Turcia. Cadrilaterul (județele Durostor și Caliacra) revine la România (28 iulie-10 august).

1912 - S-a născut Elena Rizea, eroină a luptei anticomuniste din România, care a făcut 12 ani de închisoare.

29 iulie

1848 - În parcul Zăvoi din Râmnicu Vâlcea, în fața unei numeroase asistente, după ce s-a citit noua Constituție, un grup de tineri, avându-l în frunte pe Anton Pann, s-a intonat pentru prima oară imnul Revoluției pașoptiste „Deșteaptă-te, române”, devenit după Revoluția anticomunistă din 1989 imnul național al României.

1857 - A fost înființată Școala Națională de medicină și farmacie din București, din inițiativa și sub conducerea lui Carol Davila.

1917 - În cadrul bătăliei de la Oituz s-au dat lupte de o mare intensitate pe frontul Diviziei 7 infanterie, unde inamicul reușise să cucerească vârful Cireșoiaia, unul din stâlpii apărării trupelor române.

1947 - În urma unei înscenări, sunt arestați și judecați Iuliu Maniu și alți lideri democrați. Procesul lui Iuliu Maniu a început la 29 octombrie 1947. Prin sentința dată la 11 noiembrie 1947, era condamnat la temniță grea pe viață.

Prof. Gabriel FIRUȚĂ

Ghid practic pentru examenul de capacitate preoțească (I)

Parohul: numire/revocare, atribuții statutare.

În conformitate cu adresa Cancelariei Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, temei 5162/2009 și în lumina hotărârii din nr. 6 a Sinodului Mitropoliei Munteniei și Dobrogei întrunit în ședința de lucru din 5 iunie 2009, publicăm **Ghidul practic pentru examenul de capacitate preoțească pentru folosul candidaților la examenul de capacitate preoțească (titularizare) și spre știința și folosul slujitorilor și credincioșilor din Eparhia Argeșului și Muscelului.**

Partea I ADMINISTRATIV-BISERICESC

Tema I:

Parohul: numire/revocare, atribuții statutare.

Răspuns:

În Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, art. 49-51 și 64-65:

Art. 49 - (1) Preotul paroh, ca delegat al chiriarhului, este păstorul sufletesc al credincioșilor dintr-o parohie, iar în activitatea administrativă este conducătorul administrației parohiale și președintele al Adunării parohiale, al Consiliului parohial și al Comitetului parohial.

(2) Numirea sau revocarea din oficiu de paroh se face de către chiriarh într-o ședință a Permanentei Consiliului eparhial, având în vedere calitatea activității desfășurate.

(3) Din motive administrative, misionare sau disciplinare, oficiul parohial se poate încredința de către chiriarh și celorlalți preoți slujitori, într-o ședință a Permanentei Consiliului eparhial.

Art. 50 - În cadrul întregii slujiri preoțești, învățătoarească, sfîntitoare și pastoral-misionară, parohul exercită următoarele atribuții:

- a) săvârșește Sfânta Liturghie și Laudele bisericesti în duminici, sărbători și în alte zile ale săptămânii, cu rostirea cuvântului de învățătură; săvârșește Sfinte Taine și ierurgii; catehizează copii, tineri și adulți conform îndrumărilor Centrului eparhial și asigură accesul zilnic în locașul de cult, conform programului afișat la intrarea în biserică;
- b) duce la îndeplinire toate dispozițiile prezentului statut, ale

regulamentelor bisericesti și ale organismelor bisericesti centrale în ceea ce privește parohia;

c) duce la îndeplinire hotărârile organismelor eparhiale și dispozițiile autorității superioare bisericesti (protopop, episcop sau arhiepiscop) referitoare la viața parohială;

d) întocmește și duce la îndeplinire prevederile programului anual al activităților pastoral-misionare, social-filantropice și administrativ-gospodărești ale parohiei, încuștințând Centrul eparhial și pe credincioși de rezultatele acțiunilor întreprinse în acest sens;

e) cu aprobarea prealabilă scrisă a chiriarhului, reprezintă parohia în justiție, în fața autorităților locale și față de terți, personal sau prin delegați. În aceeași măsură, clericii din parohii, în virtutea jurământului de ascultare (subordonare) față de chiriarh deșus la hirotonie, și, respectiv, monahii, în virtutea votului monahal al ascultării, pot să compare în fața instanțelor judecătorești numai cu aprobarea prealabilă scrisă a chiriarhului, inclusiv în cauze de interes personal;

f) convoacă și prezidează Adunarea parohială, Consiliul parohial și Comitetul parohial;

g) duce la îndeplinire hotărârile Adunării parohiale și ale Consiliului parohial;

h) ține registrul cu evidența tuturor parohienilor;

i) ține la zi evidența botezaților, cununăților și decedaților din parohie în registrele speciale (mitricale) și emite certificate de botez și de cununie;

j) administrează patrimoniul parohiei în conformitate cu hotărârile Adunării parohiale și ale Consiliului parohial și controlează modul de administrare a bunurilor instituțiilor culturale, social-filantropice și fundamentale bisericesti din parohie;

k) întocmește și ține la zi inventarul bunurilor parohiei de orice natură, biblioteca, precum și arhiva parohiei. Deține sigiliul parohiei pe durata oficiului de paroh.

Art. 51 - (2) Parohul, preoții și diaconii slujitori, precum și personalul bisericesc neclerical sunt datori să locuiască în parohie.

Art. 64 - (1) Parohul este administratorul întregii averi

parohiale mobile și imobile împreună cu Consiliul parohial, sub controlul Centrului eparhial, și răspunde canonic-disciplinar și administrativ-bisericesc în fața acestuia, iar pentru administrarea și gestionarea defectuoasă a averii bisericesti răspunde în fața instanțelor civile, în baza legislației civile și penale.

(2) Când unele atribuții gestionare au fost delegate altui preot sau unui diacon slujitor de la parohie, potrivit prevederilor art. 61 lit. i) din prezentul statut, acesta răspunde canonic-disciplinar, administrativ-bisericesc, civil și penal pentru gestionarea bunurilor încredințate.

(3) Aprobarea anuală a gestiunii nu îl exonerează de răspundere pe paroh, pe preotul sau diaconul gestionar pentru neregulele descoperite ulterior.

Art. 65 - Preotul paroh, ca administrator al bunurilor parohiale, are următoarele îndatoriri:

a) să administreze corect bunurile mobile și imobile ale parohiei, instituțiilor culturale, sociale și fundamentale, precum și fondurile parohiale, pe baza registrelor de evidență financiar-contabilă, de gestiune și inventar;

b) să ia măsuri pentru păstrarea în siguranță a bunurilor și a documentelor de valoare ale parohiei;

c) să țină registrul de venituri și cheltuieli;

d) să prezinte Consiliului parohial, la sfârșitul anului, un raport asupra veniturilor și cheltuielilor bisericesti, culturale, sociale și fundamentale;

e) să se îngrijească, împreună cu ceilalți preoți slujitori și cu epitropii, de luarea măsurilor pentru întreținerea, repararea și restaurarea edificiilor bisericesti parohiale, ale instituțiilor culturale, social-filantropice și fundamentale, a casei parohiale, a curții și cimitirului parohial, precum și a altor bunuri bisericesti parohiale; să construiască sau să cumpere o casă parohială, acolo unde nu există;

f) să se îngrijească, împreună cu ceilalți preoți slujitori și cu epitropii, de înscrierea în evidențele parohiale și ale autorităților centrale și locale competente a bunurilor mobile și imobile ale parohiei, de buna administrare a acestora, precum și de întocmirea și buna păstrare a actelor de proprietate, potrivit prevederilor statutare, regulamentare bisericesti, hotărârilor organelor bisericesti centrale și eparhiale. Câte o copie legalizată a actelor de proprietate a bunurilor parohiei se păstrează la protopopiat și la Centrul eparhial;

g) să încezeze sumele convenite parohiei potrivit hotărârilor Adunării parohiale și să facă la timp plățile curente.

Rubrică susținută de Preot Dan-Florin OBROCEA, Consilier Administrativ Bisericesc

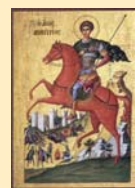
„CENTRUL DE PELERINAJE SF. FILOTEIA“ AL EPISCOPIEI ARGEȘULUI ȘI MUSCELULUI

Preot responsabil: Vuțan Ciprian Constantin;

Str. George Ștephănescu, nr. 1B, cart. Găvana, Loc. Pitești, Jud. Argeș;

Tel. 0722.35.35.11 și 0740.073.778; Fax 0348.80.92.64;

E-mail: pr_ciprianvutan@yahoo.com; www.eparhiaargesului.ro

PELERIN ÎN GRECIA CREȘTINĂ

„Pe urmele Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, Izvoritorul de Mir“
(31 August-5 septembrie 2009)

Ziua 1: Plecare din Pitești, ora 06 :00, pe traseul Giurgiu - Ruse - Sofia. Popas la Mănăstirea Rila, cea mai renumită mănăstire din Bulgaria, unde se află moaștele Sfântului Ioan de Rila (sec. X). **Cazare Sandanski Ziua 2:** Mic dejun. Plecare spre Salonic - al doilea loc al misiunii apostolice a Sf. Apostol Pavel. Se vizitează: Biserica cu moaștele Sf. Dimitrie Izvorătorul de mir, Agora Romana, Biserica Sf. Sofia (cu moaștele Sf. Vasile cel Nou), Piata Aristotel, Catedrala Mitropolitană (cu moaștele Sf. Grigorie Palama), Turnul Alb etc. Seara, sosire la Kalambaka - mărăteată și unica vatră isihastă ortodoxă. **Cazare Kalambaka Ziua 3:** Mic dejun. Dimineață dedicată vizitării celui mai mare și mai important centru monastic al Greciei după Sf. Munte: Complexul Monahal de la Meteora (Mănăstirea Marelui Meteor - Schimbarea la Față) și a Mănăstirii Varlaam. Plecare spre Atena. **Cazare Atena Ziua 4:** Mic dejun. Plecare spre Portul Pireu. Îmbarcare pe ferry-boat cu destinația Insula Eghina („Patria Fisticului”), pentru a vizita M-tirea Sf. Nectarie (vindecătorul de cancer) - Sfântul Sec. XX. După amiază, tur al orașului Atena, vizita la poalele Acropolelor, ghid grec. **Cazare Atena Ziua 5:** Mic dejun. Plecare spre Insula Evia, vom vizita Biserica Sf. Ioan Rusul (optional 14 euro/persoană). Apoi traversăm pe partea continentală a Greciei și vizităm Mănăstirea Katoxenia, unde se află Brăul Maicii Domnului. Facem apoi un popas pe Valea Tembi la grota Sf. Paraschiva a Greciei. **Cazare Paralia - Katerini Ziua 6:** Mic dejun. Plecare spre țară.

Pret: 199 EURO și 59 RON (pentru grup de min. 40 pers.)

209 EURO și 59 RON (pentru grup de min. 30 pers.)

Pretul include: - transport autocar conform normelor internaționale, 5 cazari la hotel categoria C (similar 2-3 *România)
5 mic dejun la restaurante clasificate conform hotelului, - tururile de oraș din program, - preot însoțitor